

NÉV:

Fizika K1A zh3 2021. dec. 9.

1. Ismertesse az alábbi erőtvényeket, azaz: mikor lép fel, milyen irányú, adja meg a nagyságát, és a képletben szereplő mennyiségek jelentését: 11 p.

Csúszási súrlódási erő:

Tapadási súrlódási erő:

Közegellenállási erő:

2. Húzza alá a helyes állításokat! Egy sorban többet is meg lehet jelölni. 5 p.

A közegellenállást elhanyagolva függőleges hajításnál a test gyorsulása

a felfelé haladó szakaszon   lefelé mutat,   zérus,   felfelé mutat;

a legfelső pontban   lefelé mutat,   zérus,   felfelé mutat;

a lefelé haladó szakaszon   lefelé mutat,   zérus,   felfelé mutat.

Ferde hajításnál a test sebessége a legfelső pontban

zérus,   minimális nagyságú,   függőleges irányú,   vízszintes irányú.

3. Mi a súly?

Írja ide azoknak az eseteknek a betűjelét, amikor a test súlya $F_g = mg$ -nél nagyobb:

.....

- A: 30°-os sík lejtőn súrlódás nélkül lecsúszó sélő.
- B: 30°-os sík lejtőn a lejtővel párhuzamos erővel felfelé tolt test.
- C: 5°-os szögben megdöntött úttesten 20 m sugarú vízszintes síkú köríven haladó autó.
- D: Ferdén felfelé elhajított kő a felfelé szálló szakaszon.
- E: Vízszintes sík felületen nyugalomban levő bőrönd, amit egy függőleges F erő nyom lefelé.
- F: Körív alakú dombtetőn áthaladó autó a domb legfelső pontjában.
- G: Körív alakú mélyedésen áthaladó autó a mélyedés legalsó pontjában.
- H: Felfelé állandó sebességgel haladó liftben álló ember.
- I: Álló helyzetből felfelé gyorsuló liftben álló ember.

11 p.

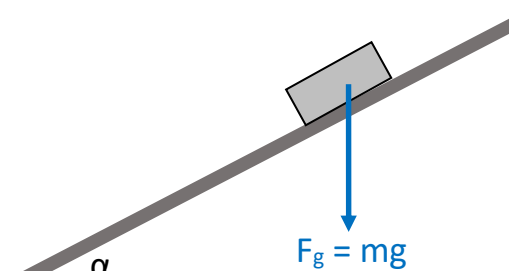
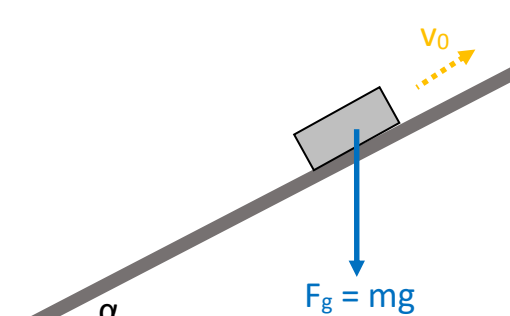
4. Mi a stacionárius sebesség? Írjon rá egy példát, és készítsen arányos rajzot a testre ható erőkről és azok eredőjéről!

5 p.

NÉV: _____

5. Egy α hajlásszögű sík lejtőre 1,2 kg tömegű testet helyezünk. $g = 10 \text{ m/s}^2$

A testre ható nehézségi erőt berajzoltuk az ábrákba. Készítsen arányos rajzot a testre ható többi erőről és az eredő erőről az **A** ill. **B** esetben! Jelölje be az ábrákon a test gyorsulását is!

A: A testet kezdősebesség nélkül tesszük a lejtőre és a test tapad a lejtőn.	B: A testet v_0 kezdősebességgel meglökjük felfelé a lejtőn.

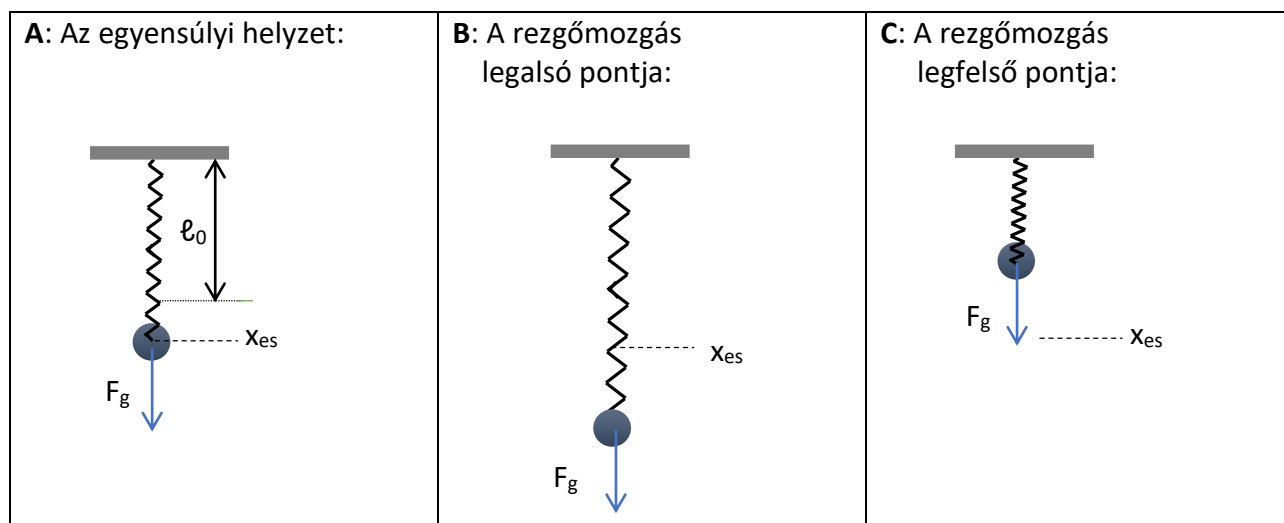
A test és a lejtő közötti csúszási súrlódási együttható 0,2; a tapadási súrlódási együttható 0,4. Számolja ki a következőket:

a) $\alpha = 20^\circ$ esetén mekkora súrlódási erő hat a testre, ha a testet kezdősebesség nélkül tesszük a lejtőre? Tapadási vagy csúszási súrlódási erő hat rá?

b) Mekkora a test gyorsulása, ha meglökjük felfelé a lejtőn (mint a **B** esetben)? (A sebesség irányát vegyük pozitívnak!) $\alpha = 20^\circ$

6. Egy 24,6 cm hosszú függőleges helyzetű rugó egyensúlyi megnyúlása egy 8,2 dkg-os tömeg hatására 5,0 cm. A testet rezgésbe hozzuk, a rezgőmozgás amplitúdója 6,0 cm.

A testre ható nehézségi erőt berajzoltuk az ábrákba. Készítsen arányos rajzot a testre ható többi erőről és az eredő erőről az **A**, **B** és **C** esetekben! Jelölje be az ábrákon a test gyorsulását is!

Írja be a relációjeleket!

A gyorsulás nagysága:

a_A a_B a_C

A sebesség nagysága:

v_A v_B v_C

10 p.

7. Számolja ki a Nap tömegét a Föld keringési idejéből, a Föld ellipszispályáját egy 150 millió km sugarú körpályájával közelítve!

$\gamma = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$

6 p.

A Föld keringési ideje a Nap körül:

A Föld szögsebessége a Nap körüli körpályán:

Ebből a Föld gyorsulása a Nap felé:

A Földre a Nap által kifejtett erő (az erőtvény):

Ebből a Föld gyorsulása a Nap felé:

A Nap tömege: